

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 16. 3. 2017

Číslo: Ročník 27 (2017), Číslo 1

Sekce: Z knihovnických organizací

Název článku: Spolupráce zdravotnických knihoven

Autor: Eva Lesenková

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20170126>

Spolupráce zdravotnických knihoven

Eva Lesenková

Zdravotnické knihovny v ČR tradičně, již od 60. let minulého století, vzájemně spolupracují. V roce 1992 po rozpadu soustavy VTEI byla ustavena síť Veřejných informačních služeb ve zdravotnictví (VISZ) s vizí napomáhat rozvoji medicíny a uskutečňování zdravotní politiky realizované zdravotnickými pracovníky adekvátním přístupem k biomedicínským informacím a rozšiřováním přístupu k těmto informacím tak, aby každému bylo umožněno informované rozhodování o svém zdraví.

K 31. prosinci 2015 fungovalo již 113 informačních pracovišť zřizovaných v různých typech zdravotnických zařízení. Jedná se o zdravotnické knihovny či ústavy vědeckých informací v komplexech fakultních a krajských nemocnic nebo v nemocnicích s jinou působností. Jsou to také knihovny lůžkových a ambulantních zařízení, specializované knihovny v odborných zdravotnických, především vzdělávacích a vědeckovýzkumných zařízeních, hygienických stanicích a léčebných lázních. Knihovny a informační pracoviště působící v těchto službách pracují na principu dobrovolné spolupráce pod registrací Ministerstva kultury.

Celkem tato knihovnicko-informační pracoviště disponují knižním fondem odborné zdravotnické literatury o objemu 2 600 000 svazků. Počet uživatelů se blížil v roce 2015 téměř 70 000 a vypůjčili si necelý milion výpůjček.

K principům spolupráce, která stála vždy v centru poslání veřejných knihoven, patří rovnost, přístup, příležitost, otevřenost a účast. VISZ tak zpřístupňuje věrohodné profesionální informační zdroje se snahou sdílet klasické i elektronické knihovnicko-informační služby především pro odbornou zdravotnickou veřejnost, ale výběrově také pro širokou veřejnost. Kooperace umožňuje jednotlivým knihovnám úspory při akvizicích (meziknihovní výpůjční služba a služba document delivery) a rozšiřuje dosah zdrojů (možnost vzdáleného přístupu k fondům a službám), zároveň však uchovává jejich lokální přítomnost. Zásadní hodnotu informačních pracovišť a knihoven vytvářejí odborní pracovníci, kteří fungují za pomoci moderních technologických platforem jako prostředníci mezi zdroji a potřebami uživatelů. Uživatelé tak získávají přístup k řadě nástrojů (webová rozhraní s vyhledávači) a zdrojů, pomocí nichž mohou objevovat a tvořit nové znalosti.

Poradní orgán sítě zdravotnických knihoven - Konzultační skupina pro rozvoj regionálních center zdravotnických knihoven v ČR při NLK (Reglek) - organizuje pravidelná pracovní setkání v regionech a tvoří ji zástupci krajských (regionálních) a specializovaných lékařských knihoven. Skupina Reglek, reprezentující téměř 300 odborných zdravotnických knihovníků, se shodla na prioritách spolupráce VISZ pro léta 2015–2020: posílit informačně-žnalostní podporu nelékařských oborů, zejména pro bakalářské a magisterské obory fyzioterapeutů, rozvíjet informační základnu kvalifikovaných zdravotnických informací ke zvyšování zdravotní gramotnosti občanů, podporovat virtuální aktivity (webové aplikace) pro informační gramotnost uživatelů; zavést kreditní systém kontinuálního vzdělávání zdravotnických knihovníků, věnovat více úsilí budování souborných katalogů, rozšiřovat fondy digitální knihovny Národní lékařské knihovny (NLK).

Model spolupráce zahrnuje i plánovaný rozvoj technologické platformy systému Medvik, který pomocí aplikace knihovnického softwaru umožňuje uživatelům přístup k informačním zdrojům pěti knihoven: *Institut klinické a experimentální medicíny* (IKEM), Ústav hematologie a krevní transfuze (ÚHKT), Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, Oblastní nemocnice Náchod a Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCONZO).

VISZ ČR se daří udržovat spolupráci mezi zúčastněnými pracovišti pomocí sběru dat a výkaznictví. Výstupy každoročně vydává NLK v podobě publikace Statistické ukazatele knihoven a informačních středisek zdravotnických a vzdělávacích zařízení. Rovněž udržuje a aktualizuje adresář těchto zařízení.

V neposlední řadě je potřeba dávat o sobě a o své práci vědět. V oblasti sdílení informací mezi zdravotnickými

knihovnamí se nejlépe osvědčily mimoškolní celoživotní vzdělávací aktivity knihovníků. Při vzdělávacích akcích, ať klasických (semináře), nebo elektronických (e-learning), funguje přímá komunikace. S marketingem, poradenstvím a sebevzděláváním pomáhají Facebook a web NLK, jejichž aktualizaci knihovna právě připravuje a hodlá zde zavést sdílený prostor pro výměnu názorů a online poradnu.

Kontakt na autorku: lesenkova@nlk.cz

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz